

podobice pa, menda vzete iz kake druge knjige, so tudi prav čedne. Po vsem tem tedaj je knjiga vsa sposobna za poduk in kratek čas mladini, pa tudi starejši ljudje bodo zajemali nauka iz nje in se zabavali ž njo. Srečna misel je bila tedaj profesorja Erjavca, da je začel spisavati to knjigo, in hvala Mohorjevemu društvu, da jo na svetlo daje.

Narodne pesmi iz St. Vrazove zbirke.

Priobčuje F. Kočevar.

V Psarjevem blizo sv. Ivana na Hrvaškem pojejo pastirji, kadar se k dežu pripravlja, to-le pesmico, ho-teči s svojim petjem nebo opet razvedriti:

Grijaj, grijaj sončece!
Dam ti bele klopčece,
Pisano paličico,
Javorovo deključico,
Da ti bode pasla
Pod Dučanveh vratih.

Kaj Dučan diela?
Ostrožice kuje.
Bieži, bieži bieli ban!
Kam bi ti ga biežal?
Pod zeleno drevce,
Kupiženo *) vence.

Odlomki slovenskih narodnih pesem, ki so se pri plesanju „kola“ nekdanj popevale.

Julika moja
Kaj nam ko hoja,
Soli ga, ne ga,
Masla ga, ne ga,
Lonček je zatrt.

Doma se perdere
Z burklami tere
Ženka beži
Ka župa kipí.

Katalena
Kočka zelena
Za tiste ljudi
Ki v krčmi

Baba praprot kopa,
Ded korenje strüže,
Sin po vražje puže strelja,
Čer pa žabe pase,
Žabe pase, pajbe meče
No je obinjava.

Dopisi.

Iz Pešta 25. julija. ☺ — Evo, drage „Novice“ politični program tako imenovane „liberalne levice“ magjarske! Četvera so jej glavna vodila, ki se v izvornem (magjarskem) jeziku tako-le glasé: „1) Mindenek előtt óhajtjuk, hogy az 1848-iki törvények — független pénz, kereskedelmi ügygyel, önálló magyar hadsereggel, — diplomatai kül-képviseléttel, az alkotmányos önállás minden egyébb valódi biztositékaival — helyre állittassanak, az ország teljes állami függetlenségé a jelen Dynastia alatt visszazereztessek. 2) Ohajtjuk ennek folytán, hogy az országgyűlés hatásköre mindazon ügyekre nézve, melyekről jelenleg lemondott, vissza állittassék, e szerint a delegatiók, s közös ministerium intézménye megszüntessék, s hogy ezen óhajtásunk, czélunk létesüljön, oda igyekezünk hatni, hogy a legközelebb bekövetkezendő képviselő-választásoknál azok jussanak többségre, kik ezen elveknak tántorithatlan követői. 3) Pártolunk minden eszmét, mely a haladási czélnak, a szabadelvűségnek kifolyása. 4) Ohajtjuk a még meglevő kiváltságoknak megszüntetését, teljes valásszabadságot és a nemzetiségi kérdéseknek szabadelvű iránybani megoldását, és a szabadelvűségnek tökéletesen megfelelő belkormányzatot.“ Prestavljena ta vodila v slovenski jezik se glasijo tako-le: 1) „Mi želimo, da

se postave od 1848. leta zopet ustanovijo s popolnoma neodvisnimi oddelki za vojaštvo, finance in kupčijstvo, s samostojno ogersko armado, z vnanjim diplomatičnim zastopom, in da v vsem pravo poroštvo dobimo za ustavno in državno samostojnost domovine naše pod gospodstvom sedanje dinastije (vladine rodovine). 2) Mi želimo, da se oblast ogerskega državnega zbora v vseh zadevah, katerim se je zdaj odpovedal, zopet ustanovi, in da po takem prestanejo delegacije in pa skupno ministerstvo. Da ta naš cilj in konec dosežemo, delali bomo na to, da v prihodnjih volitvah deželnih poslancev se volijo samo taki možje, kateri se nepremekljivo držijo teh načel. 3) Mi smo za vpeljavo vseh svobodnih pravil duševnega in gospodarskega napredka, in zato želimo 4), da se odpravijo vse zdaj še veljavne privilegije in predprave, da so vse vere popolnoma svobodne, da se narodna vprašanja rešijo v duhu svobodnem in da se ustanovi dobro državno in pravosodno upravnstvo, primerno demokratičnim (ljudoljubnim) zahtevam sedanjega časa.“

Tako se glasi program levičnikov, ki so dozdej še v manjšini ogerskega deželnega zbora. Al oni so odkritosrčni in razodevajo brez ovinkov, kar jim je pri srcu. Isto sicer namerava stranka Deakova, ki je zdaj večina zborova, pa ne kaže tega še očitno mislé si po prislovcu srbski: „vreme zna svačemu léka.“ Ali pa je levici magjarski z narodno ravnopravnostjo resnica, težko je verjeti, ker zgodovina ne vé še nič o tem, da bi kdaj bil Magjar kaki drugi narodnosti pravičen.

Iz Zagreba 1. avg. — Kakor pri vas na Slovenskem imate društvo sv. Mohora, ktero med ljudstvo daje podučnih in pošteno zabavnih knjig, tako društvo namerava se ustanoviti tudi kod nas v trojedni kraljevini pod imenom „društvo sv. Jeronima.“ Da to društvo ne ostane le prazna utopija, za to je zopet skrbel hrvaški naš mecén, preslavni škof Strossmajer; velikodušno je v pismu, ki ga je priobčil „Kat. List“, zagotovil društvu sv. Jeronima 2000 gold., 2000 v obligacijah zemljiščine odveze, in dokler ne položi vsega zneska, volja ga je vsako leto plačevati od njih odpadajoče obresti; zato je odboru brž poslal 100 gold. za letošnje leto. V tem pismu blagi gospod srčno svojo radost izreka o tem, da se ustanovi društvo, kteremu bo naloga, „da narodu u ruke pruže knjige valjane, knjige za njegovu kako materijalnu, tako i duševnu korist, osobito u ovo vrijeme, kad sa svih stranah mnogi o tom rade, da se po našem narodu šire knjige tudjinke, knjige čestoputa otrovne, i njegovu bitju neprijazne.“

Iz Gradca. (Akademija za kupčijstvo in obrtništvo.) Šolski letopis, ki ga je konec letošnjega šolskega leta izdala tukajšnja akademija za kupčijstvo in za obrtnijo, spričuje očitno, da ima ta šola veljavo pri kupcih in obrtnikih, ker od vseh krajev jej pošiljajo svoje sinove v poduk. Ima namreč učencev iz vseh dežel našega cesarstva, pa tudi iz tujih. Namen tej kupčijski in obrtniški akademiji je omikovati z ukom in delom mladenče, ki mislijo lotiti se v svojem življenji kupčije ali pa obrtnije. Mladeneč, ki pride iz spodnje realke ali pa iz spodnje gimnazije, uči se tukaj v 3 letih v vseh tistih potrebnih znanosti, ki jih mora znati, da vé dobro gospodariti bodi-si kupec ali pa obrtnik. Vstrezati starišem in potrebam mladenčev v djanskem življenji ima akademija tako napravo, da si morejo izbrati poduk, kakoršnega kdo potrebuje, bodi-si uk za kupčijo posebno ali pa tudi za obrtnijo samo. Vsak učenc, stopivši v akademijo, plača 150 gold. šolskega denarja. — Po dovršeni šoli dobijo mladenči, kakor to z imenom pozvedamo iz šolskega sporočila, lahko službe v kupčijah ali obrtnijah. Priporočamo tedaj to akademijo za kupčijstvo in obrtništvo vsakemu, kdor želi

*) V rokopisu stoji od besede do besede ta-le opazka: „Pěsniik mi je kazao, da kupiženo znači adject. od kopinje (arbutus). Nu po svoj prilici to ne valja, nego valjda se od drugih drugači pěva. Zar-li glasi čitav verzuš: kopiženo vence? Nebi-li nam tko poslao tu piesmu iz druge strane, gdě se drugači i možebiti pravilnije pěva. A kod Kupe deca, kada kiša udari ovako pěvaju:

Sijaj, sijaj sunčece!
Dam ti biele jajčece;
Stani stani godina,
Matí ti je vtónola.